

ชื่อเรื่อง : ประสิทธิภาพของข้อตกลงว่าด้วยเสถียรภาพในการลงทุนเพื่อปกป้องนักลงทุนต่างชาติ

ชื่อผู้วิจัย : อาจารย์จาตุรนต์ บุญยธนะ

ปีที่แล้วเสร็จ : 2558

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องประสิทธิภาพของข้อกำหนดว่าด้วยเสถียรภาพในการลงทุนเพื่อปกป้องนักลงทุนต่างชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาหลักเกณฑ์ทางกฎหมายการลงทุนระหว่างประเทศ และข้อตกลงในสัญญาการลงทุนทวิภาคีอันเกี่ยวกับการลงทุนที่เกี่ยวกับการปกป้องนักลงทุนต่างชาติ (2) เพื่อศึกษาระบบคลังปิโตรเลียม และการปฏิบัติฝ่ายเดียวของรัฐ (3) เพื่อศึกษาข้อตกลงว่าด้วยเสถียรภาพและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการลงทุน (4) เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของข้อตกลงว่าด้วยเสถียรภาพในการปกป้องนักลงทุนต่างชาติ (5) เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาที่นักลงทุนต่างชาติอาจได้รับจากการใช้อ้างตกลงว่าด้วยเสถียรภาพในประเทศผู้รับการลงทุนเมื่อเกิดข้อพิพาทกับภาครัฐ

วิจัยนี้เป็นเชิงคุณภาพอันมีลักษณะเป็นการวิจัยโดยการวิจัยเอกสารโดยศึกษาถึงกฎหมายระหว่างประเทศ เอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับกฎหมาย หนังสือ และการคดีพิพาทระหว่างประเทศระหว่างประเทศผู้รับการลงทุนและนักลงทุนต่างชาติ รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายภายในประเทศโบลิเวีย และประเทศเวเนซุเอลา เพื่อทราบถึงประสิทธิภาพของข้อตกลงว่าด้วยเสถียรภาพในการปกป้องนักลงทุน

ผลของการวิจัยพบว่า (1) การบังคับใช้ข้อตกลงว่าด้วยเสถียรภาพภายใต้ระบบกฎหมายระหว่างประเทศนั้นถือว่ามีประสิทธิภาพ เฉพาะในกรณีที่ประเทศผู้รับการลงทุนให้ความสำคัญกับหลักกฎหมายสัญญาเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติตาม (Doctrine of *pacta sunt servanda*) เพราะประเทศดังกล่าวยอมผูกพันตนภายใต้ข้อตกลงและข้อตกลงต่างๆ ในสัญญาปิโตรเลียม โดยประเทศดังกล่าวจะไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการฝ่าฝืนข้อตกลงในสัญญา (2) ในกรณีที่ประเทศผู้รับการลงทุนยึดหลักกฎหมายพันธกรณียังคงอยู่เมื่อสถานการณ์ยังคงเดิม (Doctrine of *rebus sic stantibus*) อันเป็นข้อยกเว้นของหลักกฎหมายสัญญาเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติตามแล้ว ข้อตกลงว่าด้วยเสถียรภาพจะไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากประเทศผู้รับการลงทุนสามารถจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขสัญญา หรือออกกฎหมายขึ้นมาข้อยกเว้นข้อตกลงในสัญญาปิโตรเลียมในเวลาใดๆ ได้เสมอ โดยอ้างวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะโดยรวมของประชาชนภายในประเทศ (3) ในประเทศโบลิเวีย และประเทศเวเนซุเอลา การกล่าวอ้างข้อตกลงดังกล่าวเพื่อปกป้องนักลงทุนต่างชาติภายหลังจากรัฐบาลของทั้งสองประเทศออกกฎหมายเพื่อเวนคืนและโอนทรัพย์สินของนักลงทุนต่างชาติเป็นของรัฐไม่เป็นผล เนื่องจากเมื่อรัฐบาลซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยไม่ยอมปฏิบัติตามข้อตกลง ข้อตกลงดังกล่าวก็สิ้นผลทันที

คำสำคัญ: การลงทุน, ข้อตกลง, เสถียรภาพในการลงทุน, การปกป้องนักลงทุนต่างชาติ

Research Title: Efficiency of Stabilisation Clause in Protecting Foreign Investors
Researcher: Jatruon Bhunyathana

ABSTRACT

This research, Efficiency of Stabilisation Clause in Protecting Foreign Investors, is aimed to (1) study international legal measures and clauses commonly used in the bilateral agreement in protecting foreign investors; (2) study the fiscal regimes, and unilateral act of the host state; (3) analyze international legal measures and the stabilization clause; (4) analyze the efficiency of stabilization clause in protecting foreign investors; (5) propose the solutions for the problems the foreign investors may confront with the host state when claiming the stabilization clause.

This research is the qualitative research conducted based on documentary research, including textbooks, academic articles in law and international provisions as well as international cases and national cases in Bolivia and Venezuela.

Finding from this research showed that (1) it was observed that if the state was strict on the doctrine of *pacta sunt servanda*, the states by the host government tended to exercise the power within the limit set by the covenants in the agreement. Thus, enforcing the stabilization clause was in efficient manner; (2), the state that was strict on the doctrine of *rebus sic stantibus*, revealed different outcomes as overlimit exercising of sovereign power was observed. Consequencely, assets of foreign investors were expropriated and petroleum agreement was unilaterally amended, and the stabilization clause was fail to functions efficiently; (3) enforcing stabilisation clause in Bolivia and Venezuela shared the same views. The host governments did not bind themselves to the covenants by raising the same reason, public benefits. In other words, stabilization clause failed to protect foreign investors.

keyword: Investment, Clause, Stabilization, Protecting Foreign Investors